

Curs 2024-2025	
3a SESSIÓ GRUP DE TREBALL ENVELLIMENT	Dia: 12 desembre 2024
	Hora: 10:00
	Ubicació: Sala Activitats Espai BCN Cuida

ORDRE DEL DIA

Treballar les línies futures del curs.

PERSONES ASSISTENTS

Fina Castaño	Fundació Família i Benestar Social (fundació privada)
Elena Fernández	Coordinadora Grup de Treball d'Envel·liment
Imma Fernández Díaz	Càritas Diocesana de Barcelona
Victoria Galvan	Suara Cooperativa
Eva Morera	Federació d'Entitats d'Assistència a la Tercera Edat, FEATE
Aurora Padilla	Avismon Catalunya
Mercè Pérez Salanova	Experta
Assumpció Ros i Florenza	Coordinadora Grup de Treball d'Envel·liment
Carme Carrera	Consell Municipal de Benestar Social
Eva Caballero	Consell Municipal de Benestar Social

S'EXCUSEN

Sergi Arenas Guarch	Universitat a l'Abast Universitat Autònoma de Barcelona
Pau Berbel Ortega	Associació contra el càncer
Joan Casas	Col·legi Oficial de Treball Social de Catalunya
Juan M Guirao	Departament de Gent Gran
Esther Martín Alba	Departament de Promoció de la Gent Gran
Ester Quintana	Departament de Gent Gran
Pilar Rodríguez i Benito	Associació Benestar i Desenvolupament
Montserrat Saltó Oliva	Sindicatura de Greuges de Barcelona

TEMES TRACTATS

- Importància de la diversitat en l'atenció a la gent gran.
- Necessitat de centrar-se en casos d'envel·liment precoç i vulnerabilitat social.
- Manca de personal qualificat en els serveis de cura: manca de vocació i de formació adequada, i precarietat laboral
- Necessitat d'un estudi sobre les condicions de salut laboral dels professionals.
- Proposta d'elaborar un informe sobre barreres per a una cura digna: fitxes descriptives

DESENVOLUPAMENT DE LA REUNIÓ

El Consell Municipal de Benestar Social ha abordat diverses temàtiques clau per a l'evolució dels serveis d'atenció a la dependència i les cures domiciliàries. Es destaca la **importància de la diversitat en l'atenció a la gent gran**, un tema que es va introduir l'any anterior i que continua essent rellevant, com per exemple la complexitat dels casos de persones amb envelliment precoç i situacions de vulnerabilitat social.

Un dels punts centrals de la reunió ha estat la **dificultat de trobar professionals amb vocació i la necessitat d'una formació adequada** per a les tasques de cura, especialment en contextos de diversitat i complexitat. Es discuteix la problemàtica de la precarietat laboral en el sector, incloent-hi l'absència de revisió de preus i la manca de reconeixement de les condicions laborals, que afecten directament la qualitat del servei prestat. Paral·lelament, existeix una dificultat en atraure joves cap a aquesta professió a causa de les condicions laborals poc atractives.

Es proposa elaborar un informe que identifiqui les barreres per a una cura digna, incloent-hi la no revisió de preus i la manca de formació contínua, i es planteja la necessitat d'un estudi per part de l'Agència de Salut Pública sobre les condicions de salut laboral dels professionals de les cures. La reunió ha conclòs amb la proposta de continuar treballant en la diversitat dels usuaris i les necessitats específiques dels professionals, i s'ha acordat que les entitats aportin fitxes descriptives sobre les barreres identificades, per tal de preparar un document que reculli aquestes problemàtiques i proposi solucions.

Es recorda el **tema central del curs passat**: la diversitat en la gent gran, i per aquest any, després d'un debat motivat per una sessió sobre serveis a domicili, es va decidir continuar explorant aquest tema. La reunió també va servir per revisar les actes de dues sessions anteriors, amb l'objectiu d'identificar temes pendents i possibles enfocaments per al curs. Es va discutir sobre la importància de millorar el servei d'atenció a domicili des d'una perspectiva professional i la possibilitat de crear un escrit com a grup per afrontar aquests reptes.

Es va plantejar el tema de les **condicions laborals dels professionals de la cura**: la formació, l'acompanyament a professionals tant locals com migrants, incloent la gestió de documentació, idioma i pràctiques, o els reptes i l'oportunitat de millorar el prestigi i les condicions laborals dels professionals de la cura, incloent la remuneració i el reconeixement de la feina a domicili, així com la complexitat d'oferir un suport adequat als professionals que treballen de manera aïllada.

Es va subratllar la **necessitat de personal amb vocació i formació adequada** per atendre a persones amb necessitats especials, com ara vellesa prematura o patologies mentals, destacant-se la **importància de l'atenció integral** i la col·laboració interdisciplinària entre professionals de la salut i el sector social. En aquest sentit, es va palesar l'existència d'experiències pilots de coordinació entre els sectors de la salut i el social, i el compromís recent pel que fa a l'equiparació salarial en el sector, evidenciant un moviment cap a la millora de les condicions laborals i la qualitat de l'atenció. Es va suggerir la possibilitat de realitzar una recerca sobre aquestes condicions, amb el suport de l'Agència de Salut Pública i l'Ajuntament de Barcelona, per donar visibilitat al tema amb dades concretes i millorar el reconeixement dels professionals.

Es va assenyalar que les empreses del sector es troben amb **dificultats per mantenir una plantilla estable a causa de l'envelliment dels equips** i les restriccions físiques que limiten la

capacitat laboral de molts treballadors, especialment aquells majors de 50 anys. Aquesta situació es tradueix en un alt índex d'absentisme i restriccions en l'assignació de tasques. La problemàtica de la rotació de personal afecta la implementació de canvis en l'atenció, tot i que hi ha experiències d'altres organitzacions, com la Fundació Maresme, que ha destinat recursos a la supervisió d'equips amb fons europeus.

Finalment, es va reflexionar sobre la importància de proporcionar eines als professionals per millorar la seva capacitat d'atenció, citant l'experiència d'un psicòleg que va dedicar el seu temps a formar altres treballadors. Això va destacar la **necessitat de prioritzar l'atenció als usuaris** i la importància dels recursos en la implementació de qualsevol proposta. Durant la reunió, es va debatre sobre la redistribució de les hores de treball dels psicòlegs i terapeutes ocupacionals per dedicar part d'aquest temps al suport del personal, enfront de l'atenció directa als usuaris. Es va reconèixer la limitació de recursos econòmics per incrementar les hores de suport psicològic, tot i veure'n la necessitat. Es va proposar que les entitats busquin una distribució més harmònica dels recursos disponibles, atenent tant a les necessitats dels professionals com dels usuaris.

Durant la reunió es va destacar la **problemàtica de la desigualtat salarial** com a obstacle principal per a l'atracció de cuidadors a domicili. Es va discutir la possibilitat de realitzar un manifest o una recomanació específica per abordar aquests problemes, incloent la qüestió de l'equiparació salarial, malgrat reconèixer que hi ha posicions governamentals que no consideren aquesta mesura com a viable. Es va argumentar que la diferència salarial entre el sector sanitari i social, que arriba fins al 30%, complica la sostenibilitat financera dels serveis socials privats, així com la possibilitat d'implementar un augment salarial sense afectar negativament l'accés als serveis. Es va discutir sobre la necessitat d'abordar les condicions dels contractes entre empreses i administració, específicament la problemàtica de la cobrança per hores i la falta d'una revisió de preus adequada.

Es va comentar la **necessitat de personal amb formació mitjana**, com auxiliars d'infermeria o especialistes en integració i educació infantil, tot i que les condicions laborals actuals no resulten atractives per a aquest col·lectiu, majoritàriament jove i vocacional. Aquesta falta d'atractiu fa que molts professionals optin per altres àmbits, deixant un buit en el sector sociosanitari.

Es va debatre sobre el desinterès d'un percentatge elevat de professionals en participar en formacions, qüestionant les raons darrere d'aquesta falta de motivació, incloent la possibilitat que la formació en horari laboral no sigui atractiva per a tots. Es va discutir **com millorar l'atractiu de les formacions**, suggerint temes més personalitzats i pràctics com l'economia domèstica i l'autogestió financera. Es va assenyalar la resistència de certs grups, inclosos alguns agents socials i comitès sindicals, a promoure la formació, fins i tot arribant a boicotejar-la.

Es va parlar de la necessitat de desenvolupar petites estratègies que facilitin l'adaptació i l'aprenentatge, superant les barreres culturals i les mancances en habilitats específiques. En la reunió es va abordar el desafiament de formar el personal adequadament, destacant que s'han invertit més de 40.000 hores en formació. Encara, però, hi ha dificultats degudes a la falta de compromís d'alguns membres i a la precarietat laboral, especialment a la ciutat de Barcelona on els alts costos de vida obliguen a alguns a tenir més d'una feina. Es va plantejar la possibilitat d'incorporar entitats amb experiència i especialització en l'àmbit de la inclusió social per enriquir el treball realitzat.

Es va mencionar la **importància de la selecció de personal**, assenyalant que sovint es passen per alt aspectes com la personalitat i les habilitats psicoemocionals, essencials per afrontar situacions complexes en l'àmbit de les cures i la necessitat d'integrar aquests aspectes en la formació, més enllà del contingut teòric, per evitar problemes com el maltractament.

Es menciona l'**Estratègia contra la feminització de la pobresa i la precarietat a Barcelona**, amb l'objectiu d'**avaluar-ne l'èxit i plantejar noves accions**. L'Espai Barcelona Cuida ha proporcionat targetes cuidadores a 6.000 persones, oferint accés a serveis i activitats per a l'empoderament i suport dels cuidadors. Malgrat això, s'ha reconegut que les condicions laborals del sector estan limitades per convenis i negociacions fora de l'àmbit municipal. Durant l'any 2023, l'entitat ha intervingut en 108 contractes i ha ofert atenció individualitzada per a la contractació de treballadores de la llar en l'àmbit domèstic. També s'han organitzat tallers per a la democratització de les cures a través de l'Agència per a l'Abordatge Integral del Treball Sexual.

Es va acordar **definir temes clau per augmentar la visibilitat dels problemes del sector**, sense enfocar-se exclusivament en debats puntuals sobre revisió de preus o desenvolupament de competències. És cabdal la col·laboració amb l'Ajuntament per identificar accions concretes que puguin millorar les condicions del sector, responant així a les preocupacions expressades durant la reunió.

Es va identificar la **diversitat i complexitat dins del col·lectiu de persones grans**, incloent aquells amb discapacitats psíquiques, persones sense llar, problemes de salut mental, addiccions i manca d'hàbits d'autocura. Aquesta diversitat demana una preparació específica dels professionals per atendre adequadament les seves necessitats, plantejant un repte en termes de viabilitat i factibilitat dins del context actual de crisi de la cura.

Cal destacar també la importància d'abordar la **diversitat relacionada amb l'edat, el gènere, les ètnies i les procedències**, així com les necessitats específiques de persones amb històries de vida difícils o complexes. Es va mencionar la falta d'un discurs consolidat sobre l'envelliment, un tema que requereix més atenció i sensibilització.

Finalment, es va reflexionar sobre l'experiència acumulada en l'atenció a persones grans, la especialització en el reconeixement i tractament de demències, i la necessitat de continuar millorant l'atenció a la diversitat de necessitats, incloent aquelles que no s'ajusten als protocols estàndard. Es va reconèixer la importància d'aprendre a tractar diferentment a aquest grup de persones amb necessitats particulars. S'ha destacat la problemàtica de persones amb patologies com Diògenes, al·lucinacions o demència inicial, que no arriben a un grau de dependència reconegut, i la falta de preparació dels professionals per atendre aquestes situacions. Es va destacar la **necessitat de professionals especialitzats** per afrontar els reptes de l'exclusió social, incloent la falta d'hàbits higiènics i la resistència a la medicació en persones grans, destacant la importància d'habilitats professionals especialitzades en prevenció social.

L'any anterior es van detectar mancances en l'abordatge de les necessitats de les persones amb discapacitats, especialment les psíquiques, i cal revisar aquest tema. Respecte de les addiccions i la situació dels sense llar, **es va proposar visitar un projecte pilot a Vall d'Hebron per aprendre sobre les seves pràctiques**.

Es va discutir sobre la **necessitat d'elaborar l'informe "Barreres per la dignificació de les cures"**, ressaltant la complexitat de les necessitats de cures i la falta de formació i habilitats

per a cuidadors, així com la diversitat dins de les llars. L'informe inclourà propostes i reflexions sobre aquests temes. Es va subratllar la importància de comprendre el context i explorar els camins disponibles per afrontar aquesta realitat, així com la necessitat de reconèixer i valorar la diversitat d'estratègies entre diferents entitats com Càritas i altres, cadascuna amb la seva pròpia visió i enfocament basat en valors.

Es va discutir sobre la falta de tradició reflexiva i d'instruments adequats per atendre a persones discapacitades que envelleixen precoçment, així com la necessitat d'integrar l'atenció a la salut mental i les addiccions en la formació professional.

També es va parlar sobre la **gestió i provisió de serveis des de l'Ajuntament de Barcelona**, destacant la necessitat d'homogeneïtzació i la importància de desenvolupar estratègies basades en l'experiència pràctica de les entitats que treballen sobre el terreny, per afrontar els reptes quotidians en l'atenció a col·lectius vulnerables.

Es va mencionar la propera sessió, que tractarà sobre com abordar les necessitats de les persones amb discapacitats i problemes de salut mental. Es va ressaltar la manca de discurs professional respecte a les persones amb addiccions o discapacitats, considerant aquestes situacions com a anècdotes en lloc de realitats amb xifres significatives.

Importància de treballar conjuntament per millorar les condicions laborals del personal i l'atenció als usuaris, reconeixent els desafiaments que presenta la limitació de recursos. Es va destacar la necessitat de recopilar i analitzar informació per a la creació d'un informe que serveixi de base per a futures accions i estratègies dins de l'organització.

ACORDS I PROPOSTES

- S'acorda un termini que finalitza després de la festa de Reis per recollir idees i solucions sobre diversos temes, incloent la formació, l'atenció psicològica i la gestió de recursos, amb l'objectiu de desenvolupar un informe que reculli aquestes propostes.
- Es proposa canviar la data de la propera sessió prevista per al 9 de gener, a causa d'un compromís inajornable, suggerint-se el **23 de gener com a nova data**. Es va acordar que la reunió comenci a les 10:30.
- Necessitat de ser respectuosos amb el llenguatge utilitzat per referir-se a les persones ateses, proposant-se passar de denominacions com "persones complexes" a "persones en situacions de vida complexa" o "vida precària".
- S'acorda enviar l'acta de la reunió juntament amb les tasques assignades i establir una data límit per a la presentació de fitxes sobre tipus i impacte dins d'una setmana.
- Es va planificar una sessió per al març, amb l'objectiu de seguir avançant en la temàtica de les barreres i la cura digna. A més, es va mencionar la preparació d'un acte relacionat amb aquest tema, sense especificar la data exacta.